

8.2.2021

Älyverkkoforum / 13. kokous

Aika: 26.5.2021 klo 13.00-16.00

Paikka: Teams -kokous

Osallistujat: Antti Paananen (Energiavirasto, pj.), Veli-Pekka Saajo (Energiavirasto), Jori Sääntti (Energiavirasto, sihteeri), Suvi Lehtinen (Energiavirasto), Tiina Karppinen (Energiavirasto), Anu Värilä (Energiavirasto), Riina Heinimäki (ET), Ina Lehto (ET), Pasi Kuokkanen (ElFi), Jukka Kaakkola (KKV), Toivo Hurme (Paikallisvoima), Petri Pylsy (Kiinteistöliitto), Tuomas Rauhala (Fingrid), Kanerva Sunila (TEM), Marko Silokoski (Rauman Energia), Janne Tähtikunnas (Omakotiliitto)

Kokousmuistio

1. Asialistan hyväksyminen

- Älyverkkoforum hyväksyi esitetyn asialistan

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Energiategollisuus esitti pieniä tarkennuksia sekä kommentteja edellisen kokouksen muistioon. Tarkennusten sekä kommenttien perusteella tehdyt muutokset kirjattiin Älyverkkoforumin 12. kokouksen pöytäkirjaan, ja samalla käsitelty pöytäkirja hyväksyttiin näillä muutoksilla.

3. Jakelumaksujen rakenteiden harmonisointia käsitelleen alatyöryhmän ehdotukset

Energiaviraston Tiina Karppinen esitteli Älyverkkoforumille jakelumaksujen rakenteiden harmonisointia käsitelleen alatyöryhmän ehdotuksia.

- Alatyöryhmän tavoitteiden mukaisesti asiakas on keskiössä myös jakeluverkkotoiminnan tariffirakenteiden harmonisoinnissa.
- Tehomaksun tulisi määräytyä kuukausitasolla ja jokaiselle kuukaudelle tulisi olla yhtäläinen määräytymisperuste.
- Määräytymisperusteessa on perusteltua olla toleranssia pienasiakkaiden osalta.
- Alatyöryhmän jäsenet äänestivät erilaisista kuukausitasoisista määräytymisperusteista. Kynnyksellisen tehomaksun tehorajaksi äänestettiin 5 kW. Kynnysrajan ylittävältä osalta tehomaksu määräytyisi kolmanneksi suurimman tuntitehon tai viiden tehuipun keskiarvon mukaan, koska nämä vaihtoehdot saivat yhtä paljon ääniä.
- Energiamaksun aikajaotuksen harmonisointi sai laajaa kannatusta työryhmässä.

8.2.2021

- Harmonisoinnin nähtiin olevan tarkoituksenmukaista toteuttaa Energiaviraston määräyksellä.
- Loppuraportin perusteella virasto laati luonnoksen harmonisoiduksi jakelumaksujen rakenteeksi. Luonnoksessa käyttäjät on jaettu kahteen eri osaan pääsulakekoon mukaan:
 - Max 63A pääsulakekoko (Tyyppikäyttäjät 1-10)
 - Perusmaksun hinta määräytyy euroina kalenterikuukautta kohden. Perusmaksun suuruus voi vaihdella eri pääsulakekokojen mukaan.
 - Energiamaksun hinta määräytyy sentteinä kulutuksen mitattua energiaa kohden. Energiamaksun päivä-yö sekä vuodenaikajaottelussa sovelletaan mittausasetuksen 7 luvun 2 §:n mukaista valtakunnallista aikajaotusta.
 - Tehomaksun hinta määräytyy euroa per kynnyksen (5kW) ylittävä kuukauden kolmen suurimman tuntitehon keskiarvo.
 - >63A pääsulakekoko (Tyyppikäyttäjät 11-14)
 - Perusmaksun hinta määräytyy euroina kalenterikuukautta kohden. Perusmaksun suuruus voi vaihdella eri pääsulakekokojen mukaan.
 - Energiamaksun hinta määräytyy sentteinä kulutuksen mitattua energiaa kohden. Energiamaksun päivä-yö sekä vuodenaikajaottelussa sovelletaan mittausasetuksen 7 luvun 2 §:n mukaista valtakunnallista aikajaotusta tai kantaverkon soveltamaa aikajaotusta.
 - Tehomaksun hinta määräytyy euroa per kuukauden korkein tuntiteho kW. Kynnysrajaa tai minimilaskutustehoa ei voi soveltaa.
 - Loistehomaksu on sallittu, mutta sitä ei ole harmonisoitu.
- Siirtymäaika ei saisi olla liian pitkä. Alatyöryhmä katsoi, että vähintään puolen vuoden siirtymäaika nähtiin tarpeellisena. Toisaalta vuoden siirtymäaikaa pidettiin perusteltuna järjestelmämuutosten toteuttamiseksi.
 - Siirtymäaikaan liittyen saatiin useampia kommentteja, joiden mukaan minimilaskutustehosta luopuminen edellyttäisi vielä pidempää siirtymäaikaa, jotta asiakkaiden maksurakenteiden muutokset voitaisiin viedä hinnastoon ilman suuria kertaluontoisia merkittäviä muutoksia osalle asiakkaista.
 - Muutosten on mahdollista korotuskattovalvonnan rajoihin.
- Tehomaksun määräytymisperusteista järjestetään julkinen kuuleminen kesäkuussa. Energiavirasto viimeistelee aloitteen saatujen lausuntojen perusteella ja toimittaa sen TEM:lle syksyllä 2021.

Keskusteluissa nousivat esille seuraavat asiat:

- Pidempää siirtymäaikaa vaativat kommentit tulivat pääosin jakeluverkkoyhtiöiltä.

8.2.2021

- Keskusteluissa nousi esille kysymys siitä, miksi juuri 5 kW tehomaksun tehoraja on valittu.
 - Energiaviraston Tiina Karppinen kuvasi, että tyypillisen kotitalouskäytön arvioidaan mahtuvan tämän kynnyksen alapuolelle. Jos kynnystä korotetaan, kiinteiden maksujen osuus asiakkaan kokonaismaksusta kasvaisi, mikä ei olisi Älyverkkotyöryhmän loppuraportin johtopäätösten mukaista.
- Keskustelujen yhteydessä kysyttiin, käytiinkö työryhmässä tarkempaa keskustelua 63A Pääsulakekokorajasta? Useat kerrostalo-yhtiöt pohtivat lämpöpumppuja ja sähköauton latauspisteitä. Onko jatkossa mahdollista, että asumiseen liittyvät kerrostalojen liityntäpisteet päätyvätkin tyyppikäyttöihin 11-14? Samalla todettiin, että asunto-osakeyhtiöissä ei erityisosaamista aiheeseen liittyen.
 - Energiaviraston Tiina Karppinen kertoi, että asunto-osakeyhtiöistä ei ole käyty tarkempaa keskustelua, eikä tämän tyyppistä vaikutusarviota ole vielä tehty. Jos As. Oy:n pääsulakekokoraja on yli 63 A ja sähkön käyttö on vähintään tyyppikäyttäjän 11 tasoa, se kuuluisi suurempiin tyyppikäyttöihin. Tällaiselle osakeyhtiölle on toisaalta tälläkin hetkellä käytössä jonkin tyyppinen tehomaksu. Tyyppikäyttäjryhmää ei määritä pelkästään sulakekokorajaa, vaan myös kohteen sähkön käyttö.
- Tehomaksun yhteydessä puhutaan paljon tuntitehosta, vaikka ollaan siirtymässä varttimaailmaan. Onko tämä ongelma ehdotuksen suhteen?
 - Energiaviraston Tiina Karppinen kuvasi, että ehdotukseen ei otettu tässä vaiheessa varttitasetta tai siihen liittyviä määräytymisperusteita tarkemmin mukaan. Ehdotus pyrittiin kuitenkin rakentamaan siten, että se voi joustavasti ottaa huomioon varttitaseen myöhemmin.

4. Jatkokeskustelu kulutusjoustopalveluiden esteistä ja avoimesta rajapinnasta

Energiaviraston Antti Paananen alusti Älyverkkoforumissa jatkokeskustelua kulutusjoustopalveluiden esteistä ja avoimesta rajapinnasta.

Älyverkkoforumissa pohdittiin erityisesti, mitä asioita tulisi vielä selvittää lisää, tai joihin Forumin tulisi muodostaa kanta?

Keskusteluissa nousivat esille seuraavat asiat:

- Edellisessä kokouksessa esitellyssä hankkeessa listattiin kulutusjoustopalveluiden kannalta keskeisiä, mutta toistaiseksi selvittämättömiä asioita, kuten hyötyjen määrittely (kustannushyötyanalyysi), standardirajapinnan toteutus sekä liiketoiminnalliset vaatimukset ja laatutasot.
- Saatavien hyötyjen ja markkinapotentiaalilin sekä rajapinnan käytettävyyden arviointi nähtiin erityisen isona ja keskeisenä kysymyksenä. Jos tehdään isoja muutoksia ja kehitetään IT-sovelluksia, niille tulee olla todellinen tarve ja niiden tulee tuottaa hyötyjä. Samalla olisi tärkeää selvittää, minkälainen rajapinnan tulisi olla, jotta markkinatoimijat haluavat ja voivat hyödyntää sitä.

8.2.2021

- Forumissa keskusteltiin siitä, olisiko kysely tai muu selvitys paras lähestymistapa asian edistämiseksi sen sijaan että asiasta keskusteltaisiin Forumin tapaan rajatulla osallistujamäärällä.

5. Linjaukset asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin toimeenpanosta

Älyverkkoforumin puheenjohtaja Antti Paananen esitteli linjauksia asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin toimeenpanosta.

- Energiavirasto järjesti 8.4.-10.5.2021 julkisen kuulemisen asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin toimeenpanoon liittyvistä suositusluonnoksista. Kuultavana ollut Energiaviraston keskustelumustio asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin toimeenpanoa koskeviksi linjauksiksi oli laadittu Älyverkkoforumin asiantuntijakuulemisten sekä Älyverkkoforumissa asiasta käytyjen keskusteluiden perusteella
- 16 tahoa toimitti lausunnon määräaikaan mennessä.
- Paikallisvoima totesi Forumissa yhtyvänsä Energiateollisuus ry:n näkemyksiin täysin, eikä tästä syystä lähettänyt erillistä lausuntoa julkiseen kuulemiseen.
- Osa vastaajista oli ymmärtänyt työn laajuuden väärin. Lausuntopyyntö koski yhteislaskutusta, mutta osa vastaajista vastasi hieman laajemmin myös käsiteltävän aiheen ulkopuolisiin asioihin liittyen.
 - Keskusteluissa nousi esille, että asian otsikoinnin selventämistä voisi harkita viittaamaan paremmin yhteislaskutukseen.

Forumissa käytiin läpi Energiaviraston kuulemisessa saadut lausunnot substanssikysymyksiin jaoteltuna. Tarkemmat tiedot saaduista lausunnoista ja niiden sisällöstä on eritelty kokouksen liitetiedostossa ((Doc) *Yhteenveto julkisessa kuulemisessa saaduista lausunnoista*)

Keskustelussa nousivat esille seuraavat asiat:

- Jatkovalmistelu edellyttää laajaa keskustelua markkinaosapuolten, Fingridin ja muiden tahojen kanssa.
- Pienasiakkaiden näkökulmasta katsoen; Mikä markkinatilanne, joka yhteislaskutustilanteissa on syntynyt? Onko tämä avointa kilpailua vai toimitusvelvollisuuden aiheuttama kohtuuton etu. Miten tämä puretaan siten, että asiakasta ei kohdella kohtuuttomasti?
- Tuntuu järkevältä, että jatkossa ei olisi kokonaissopimuksen pakkoerottamista. Vapaaehtoisen kokonaistoimitussopimusten tekeminen syrjimättömin ehdoin tuntuisi perustellulta jatkossakin.
- Onko verkonhaltijalla oikeus kieltäytyä tarjoamasta verkkoalueella kokonaistoimitussopimuksia?
- On vaikeata tai mahdotonta kirjata kattavasti lainsäädäntöön tai määräyksiin jokainen yhteislaskutusta koskeva asia. Tästä huolimatta esitettiin, että olisi hyvä kirjata

8.2.2021

lainsäädäntöön tai Energiaviraston määräyksiin yksityiskohtia mahdollisimman kattavasti.

- Forumin keskusteluissa todettiin, että on haastavaa kommentoida puitesopimukseen liittyviä yksityiskohtia ennen kuin sopimuksesta ja sen kattavuudesta on tarkempaa tietoa.
- Mikä on riittävän yksityiskohtaista lainsäädäntöön tai määräyksiin kirjattavaksi? Toisaalta lainsäädännössä tulisi määritellä, mitkä ovat Energiaviraston toimivallan rajat, jos yksityiskohdista säädettäisiin Energiaviraston määräyksellä?
- Yhteislaskuun liittyvien asiakasreklamaatioiden ohjaus myyjän kautta on hyvä esimerkki asiasta, joka tulisi kirjata puitesopimukseen.
- Keskustelujen yhteydessä todettiin, että keskitetyn vakuusjärjestelmän toteuttaminen puitesopimuksen kautta on vaikeata. Tällaista järjestelmää ei todennäköisesti tule syntyään vapaaehtoiselta pohjalta.

6. Älyverkkoforumin viimeinen kokous 26.8.2021

- Aiheina seuraavassa kokouksessa ovat alustavasti
 - Nykyinen Älyverkkoforumin mandaatti päättyy 31.8.2021
 - Yhteenveto ja kokemukset Älyverkkoforumista
 - Missä on onnistuttu, missä ei? Mitä voisi parantaa?
 - Tarve forumin jatkolle
 - Olisiko tarvetta tämältyyppiselle forumille jatkossa?
 - Forumilla tulee olla konkreettinen tehtävä ja aikataulu. Mikä se olisi? Mitä tuotoksia ja millä aikataululla forumin pitäisi tuottaa?
 - Missä muodossa työtä jatkettaisiin?
 - Mikä olisi osallistuva kokoonpano?

7. Muut asiat

- Ei muita asioita.

8. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen 15:30